

Accountantsprotocol

Besluit Kwaliteitseisen CBM 2024

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten protocol	2
1.1 Inkadering en doelstelling	2
1.2 Begrippen en definities	3
1.3 Procedures en termijnen	4
1.4 Overzicht wijzigingen 2024	4
Hoofdstuk 2: Werkzaamheden jaarrekening	6
2.1 Controleopdracht	6
2.2 Beoordelingsopdracht	6
2.3 Samenstellingsopdracht	6
2.4 Bijzondere verslaggevingseisen	7
Hoofdstuk 3: Specifieke werkzaamheden over de kwaliteitseisen	9
3.1 Doelstelling en reikwijdte	9
3.2 Relevante wet- en regelgeving	9
3.3 Invulling werkzaamheden	10
3.4 Specifieke werkzaamheden accountant	14
Bijlagen 1-2:	
1:Basismodel Rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden	
2:Bijlage bij Rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden	

1. Uitgangspunten

1.1 Inkadering en doelstelling

Het *Accountantsprotocol Besluit Kwaliteitseisen CBM 2024* (verder genoemd: protocol) is bedoeld voor de accountants van curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren die vallen onder het *Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren* (verder genoemd: Besluit). Op grond van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (verder genoemd: BW) en het Besluit moet een curator, beschermingsbewindvoerder en mentor jaarlijks een aantal documenten aan de kantonrechter overleggen, waaronder:

- het rapport van de accountant inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden met diens bevindingen op grond waarvan de kantonrechter kan beoordelen of aan genoemde kwaliteitseisen en verplichtingen wordt voldaan (rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden inclusief bijlage)
- de jaarrekening of de balans en de staat van baten en lasten
- de accountantsverklaring (controleverklaring, beoordelingsverklaring of samenstellingsverklaring, zie hieronder) van de accountant bij genoemde jaarrekening of balans en staat van baten en lasten.

Beoordeling- en samenstellingsverklaring

Een curator, beschermingsbewindvoerder of mentor die in het boekjaar voldoet aan de eisen van artikel 2:396 lid 1 BW kan volstaan met een beoordelingsverklaring dan wel een samenstellingsverklaring¹ van een accountant.

Voor alle duidelijkheid wordt opgemerkt dat hierbij geredeneerd wordt vanuit de onderneming (entiteit) van de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor. Indien daarin ook sprake is van andere activa, netto-omzet of werknemers die op zichzelf buiten de reikwijdte van het Besluit vallen, tellen deze niettemin mee voor het bepalen van de grens voor de beoordelingsverklaring dan wel de samenstellingsverklaring. Bij een v.o.f. of maatschap geldt de totale onderneming van alle vennoten of maten tezamen als basis.

Benoemde deskundige

Mentoren mogen volgens artikel 11 lid 8 van het Besluit het onderzoek ook laten uitvoeren door een door de kantonrechter benoemde deskundige. Het onderzoek van deze deskundige valt buiten de reikwijdte van dit protocol. Dit sluit niet uit dat de deskundige het protocol als leidraad voor zijn eigen onderzoek kan gebruiken.

Indeling

Het doel van dit protocol is het verstrekken van duidelijkheid over de reikwijdte en diepgang van het onderzoek door de accountant en de in dat kader af te geven rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden ten aanzien van de kwaliteitseisen. Het onderzoek is gebaseerd op de in het BW en in het Besluit bedoelde kwaliteitseisen en verplichtingen. Het protocol is van toepassing op de accountants van alle curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren die onder het Besluit vallen, ongeacht hun grootte. Het heeft niet de status van beroepsreglementering, wel wordt hierin verwezen naar voor de accountant relevante regelgeving en standaarden. De indeling van het protocol is als volgt:

¹ Het opstellen en controleren van jaarrekeningen door een accountant hangt af van de omvang van de entiteit.

- **Hoofdstuk 1:** algemene bepalingen, waaronder inkadering en doelstelling, begrippen en definities, procedures en termijnen en de wijzigingen ten opzichte van 2023.
- **Hoofdstuk 2:** werkzaamheden ten aanzien van de jaarrekening. Hierbij is sprake van een controleopdracht, beoordelingsopdracht of een samenstellingsopdracht. In alle gevallen gelden bijzondere verslaggevingseisen.
- **Hoofdstuk 3:** werkzaamheden ten aanzien van de kwaliteitseisen. Hierbij is sprake van een opdracht tot overeengekomen specifieke werkzaamheden, dat leidt tot een rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden.
- **Bijlage:** de bijlage bevat een basismodel van het rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden en de bijbehorende bijlage, die nog specifiek gemaakt moeten worden voor de betreffende opdracht.

Het protocol is tot stand gekomen in nauw overleg tussen de Expertgroep CBM van het Landelijk Overleg Vakinhoud Toezicht (verder: LOVT), het Landelijk Kwaliteitsbureau CBM (verder: LKB), de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (verder: NBA), accountants die werkzaam zijn in de branche en de brancheverenigingen.

Het protocol is beoordeeld door een klankbordgroep van openbare accountants in de branche en als uitvoerbaar aangemerkt door de NBA werkgroep Controleprotocollen (COPRO). Gebruikers van dit protocol kunnen zich bij vragen over de kwaliteitseisen wenden tot het LKB via het volgende e-mailadres: [kwalitytsbureau**cbm**@rechtspraak.nl](mailto:kwalitytsbureaucbm@rechtspraak.nl)

1.2 Begrippen en definities

Deze paragraaf beschrijft de belangrijkste begrippen uit het BW en het Besluit:

- *accountant*: een registeraccountant of Accountant-Administratieconsulent als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het accountantsberoep, waaronder begrepen de accountants als bedoeld in artikel 2:393 lid 1 BW.
- *deskundige*: een deskundige als bedoeld in artikel 1:452 lid 8, onderdeel b BW.
- *beschermingsbewindvoerder*: een natuurlijke persoon of rechtspersoon als bedoeld in artikel 1:435 lid 7 BW.
- *curator*: een natuurlijke persoon of rechtspersoon als bedoeld in artikel 1:383 lid 7 BW.
- *mentor*: een natuurlijke persoon of rechtspersoon als bedoeld in artikel 1:452 lid 7 BW.
- *dossier-gerelateerde werkzaamheden*: van dossier-gerelateerde werkzaamheden is sprake als en zodra een medewerker bij de uitoefening van de werkzaamheden toegang heeft/krijgt tot persoonsgegevens van (aanstaande) cliënten.
- *dossiers*: dossiers inzake curatele, beschermingsbewindvoering of mentorschap. Budgetbeheer-dossiers vallen **niet** onder het onderzoek en de deelwaarneming.
- *eigen verklaring*: de verklaring bedoeld in artikel 1:383 lid 8, onderdeel a BW (curator), in artikel 1:435 lid 8, onderdeel a BW (beschermingsbewindvoerder) en in artikel 1:452 lid 8, onderdeel a BW (mentor).
- *jaarrekening*: de balans en staat van baten en lasten, bedoeld in artikel 2:10 BW, dan wel de jaarrekening opgesteld overeenkomstig BW2 Titel 9.
- *onderzoek(swerkzaamheden)*: het uitvoeren van overeengekomen specifieke werkzaamheden volgens de Standaard 4400 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden'.
- *steekproef*: een deelwaarneming in de betekenis van paragraaf 3.3 van dit protocol.
- *verslag van de accountant*: het verslag, bedoeld in artikel 11 lid 3 van het Besluit. Hiermee wordt bedoeld een rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden volgens Standaard 4400 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden'.

- *verklaring*: controleverklaring, beoordelingsverklaring of samenstellingsverklaring van de accountant.

Samenwerkingsverbanden

Als een curator, beschermingsbewindvoerder of mentor een natuurlijke persoon of rechtspersoon is die met andere curatoren, beschermingsbewindvoerders of mentoren samenwerkt in een v.o.f. of een maatschap, dan gelden de bepalingen van het Besluit per benoembare vennoot of maat. Zo dienen de omvang van de deelwaarneming, het verzekerde bedrag per verzekeringsjaar en de faciliteit van de samenstellingsverklaring per benoembare vennoot of maat bepaald te worden². Dit laatste geldt echter niet voor de grens van de samenstellingsverklaring, dan vormt de totale onderneming van de v.o.f. of maatschap de basis. Als de onderneming in de vorm van een B.V. wordt uitgeoefend, dan gelden de bepalingen voor deze B.V.

1.3 Procedures en termijnen

Volgens artikel 13 van het Besluit moet de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor de in paragraaf 1.1. van dit protocol genoemde documenten inleveren bij de kantonrechter. Dit betreft de kantonrechter van de vestigingsplaats van het (hoofd)kantoor van de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor. Het LKB fungeert als centraal inleverpunt voor deze documenten en voert de controle voor/namens de kantonrechter uit.

De algemene inleverperiode loopt van 1 april 2025 tot 1 november 2025. Het LKB zal over de individuele inleverdatum rechtstreeks in contact treden met de betreffende curator, beschermingsbewindvoerder of mentor.

Mocht het LKB bij het beoordelen van de ingeleverde documenten inhoudelijke vragen hebben over de verklaring, de jaarrekening of het rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden, dan kan zij rechtstreeks contact met de accountant opnemen. Dit gebeurt altijd in overleg met de betreffende curator, beschermingsbewindvoerder of mentor.

Mentoren

Voor de financiële gegevens van mentoren geldt een aangepaste inleverperiode. De jaarrekening en verklaring hoeven eens in de twee jaar te worden ingediend. De kantonrechter heeft de bevoegdheid om in incidentele gevallen tijdelijk jaarlijks financiële gegevens van de mentor te verlangen. Deze situatie doet zich voor wanneer de kantonrechter zorgen heeft over de financiële continuïteit van de onderneming van de mentor.

Voor het rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden geldt geen aangepaste inleverperiode en moet dus jaarlijks worden ingediend.

1.4 Overzicht wijzigingen 2024

Deze paragraaf beschrijft de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het protocol 2023 (met COPRO 23041).

- Vervallen adviesbrief van de accountant. Een adviesbrief vraagt een oordeel van de accountant over de geconstateerde tekortkomingen uit het onderzoek naar de kwaliteitseisen. Dat past niet bij de opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden conform Standaard 4400.

² Zie echter paragraaf 3.3.2 voor de situatie dat meer dan één curator, beschermingsbewindvoerder of mentor op hetzelfde dossier is benoemd

- De term 'vaststellen' is vervangen door 'nagaan', omdat 'vaststellen' is een begrip is wat assurance impliceert
- De term 'steekproef' is vervangen door 'deelwaarneming', omdat 'steekproef' impliceert dat er een statische steekproef heeft plaatsgevonden
- De optie van de beoordelingsopdracht is toegevoegd aan hoofdstuk 2
- De accountant moet in de rapportage vermelden hoe de dossierselectie is bepaald en verdeeld, wanneer de selectie is gemaakt, wanneer deze selectie is gedeeld met de opdrachtgever en wanneer de overeengekomen specifieke werkzaamheden zijn uitgevoerd.
- Aan onderdeel 9.d. van deel 2 is toegevoegd dat het eindverslag aanwezig moet zijn op verzoek van de rechtbank of als de mentor dit uit eigen beweging opstelt
- Verwijderd:
 - Vaststelling dat er een noodgevalregelingsaanwezig is (onderdeel 2.c. van deel 1)
 - Vermelding NAW-gegevens waarnemer (onderdeel 2. van deel 1)
 - Vaststelling dat de klachtenregeling de in a t/m f genoemde onderdelen bevat (onderdeel 7.a. t/m 7.f. van deel 1)

2. Werkzaamheden jaarrekening

2.1 Controleopdracht

Volgens artikel 11 lid 4 van het Besluit moet de jaarrekening van de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor worden voorzien van een controleverklaring van de accountant. Hiervoor verwijst het Besluit naar artikel 2:393 lid 3 tot en met 6 BW. Het Besluit stelt geen bijzondere eisen aan de inhoud van de jaarrekening of de controle. Voor de jaarrekeningen van curatoren, beschermingsbewindvoerders of mentoren die onder BW2 Titel 9 vallen zijn de bepalingen van Titel 9 en de relevante Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) van toepassing. Is dat niet het geval, dan geldt in principe alleen artikel 2:10 BW als grondslag.

Het betreft een controle die niet onder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) valt, zodat de accountant niet hoeft te beschikken over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Dit is anders als de onderneming van de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor voldoet aan de criteria van een middelgrote of grote onderneming volgens BW2 Titel 9.

De Standaarden voor de controle van de jaarrekening zijn voor accountants bekend. Dit protocol geeft daarom geen aanwijzingen voor de uitvoering van de controleopdracht. Om die reden is ook geen basismodel voor de opdrachtbevestiging en de controleverklaring opgenomen. Hiervoor wordt verwezen naar de NBA-voorbeeldteksten. Wel dient de accountant te controleren of de jaarrekening voldoet aan de in paragraaf 2.4 van dit protocol genoemde bijzondere verslaggevingseisen en wordt door de accountant in de controleverklaring verwezen naar deze bijzondere verslaggevingseisen.

2.2 Beoordelingsopdracht

De eisen van artikel 2:396 lid 1 BW zijn van toepassing. Indien de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor voldoet aan de in de in lid 1 genoemde eisen kan worden volstaan met een beoordelingsverklaring van een accountant. Zie paragraaf 1.1 van dit protocol voor een nadere uitwerking van deze criteria.

Voor het uitvoeren van deze beoordelingsopdracht en de bijbehorende samenstellingsverklaring volgt de accountant Standaard 2400 Beoordelingsopdrachten. Het Besluit stelt geen bijzondere eisen aan de inhoud van de jaarrekening of de beoordelingsopdracht. Voor de jaarrekeningen van curatoren, beschermingsbewindvoerders of mentoren die onder BW2 Titel 9 vallen zijn de bepalingen van Titel 9 en de relevante Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving van toepassing. Is dat niet het geval, dan geldt alleen artikel 2:10 BW als grondslag.

De Standaarden voor het beoordelen van de jaarrekening zijn voor accountants bekend. Dit protocol geeft daarom geen aanwijzingen voor de uitvoering van de beoordelingsopdracht. Om die reden is ook geen basismodel voor de opdrachtbevestiging en de beoordelingsverklaring opgenomen. Hiervoor wordt verwezen naar de NBA-voorbeeldteksten. Wel dient de accountant na te gaan of de jaarrekening voldoet aan de in paragraaf 2.4 van dit protocol genoemde bijzondere verslaggevingseisen en wordt door de accountant in de beoordelingsverklaring verwezen naar deze bijzondere verslaggevingseisen.

2.3 Samenstellingsopdracht

De eisen van artikel 2:396 lid 1 BW zijn van toepassing. Indien de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor voldoet aan de in de in lid 1 genoemde eisen kan worden volstaan met een samenstellingsverklaring van een accountant. Zie paragraaf 1.1 van dit protocol voor een nadere uitwerking van deze criteria.

Voor het uitvoeren van deze samenstellingsopdracht en de bijbehorende samenstellingsverklaring volgt de accountant Standaard 4410 *Samenstellingsopdrachten*. Het Besluit stelt geen bijzondere eisen aan de inhoud van de jaarrekening of de samenstellingsopdracht. Voor de jaarrekeningen van curatoren, beschermingsbewindvoerders of mentoren die onder BW2 Titel 9 vallen zijn de bepalingen van Titel 9 en de relevante Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving van toepassing. Is dat niet het geval, dan geldt alleen artikel 2:10 BW als grondslag.

Voor de accountant is het doel van een samenstellingsopdracht ondersteuning te verlenen bij het opstellen en presenteren van historische financiële informatie, waarbij de accountant primair wordt ingeschakeld vanwege zijn deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving. De uit te voeren werkzaamheden zijn niet gericht op en stellen de accountant niet in staat om enige zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening te verschaffen. De gebruikers van de jaarrekening kunnen echter wel toegevoegde waarde ontlenuen aan de betrokkenheid van de accountant, aangezien de accountant verplicht is de werkzaamheden met professionele deskundigheid en zorgvuldigheid uit te voeren, onder naleving van de Verordening Gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Bij een v.o.f. of een maatschap kan volstaan worden met de gezamenlijke jaarrekening van de v.o.f. of maatschap, mits hierin het eigen vermogen per individuele vennoot of maat is uitgesplitst en deze niet ook reeds over een eigen, afzonderlijke jaarrekening beschikt. In dat laatste geval zal ook de eigen jaarrekening ingediend moeten worden.

Paragraaf 32 en 34 van Standaard 4410 geven aan hoe de accountant dient te handelen als de accountant bij de uitvoering van zijn samenstellingsopdracht stuit op aanwijzingen van fraude of onwettig handelen.

De accountant gaat na of de jaarrekening voldoet aan de in paragraaf 2.4 van dit protocol genoemde bijzondere verslaggevingseisen en er wordt door de accountant in de samenstellingsverklaring verwezen naar deze bijzondere verslaggevingseisen. Om de samenhang en herkenbaarheid van het accountantsproduct te bevorderen raadt de NBA het gebruik van de meest recente NBA-voorbeeldteksten aan voor het afgeven van de samenstellingsverklaring. De accountant is zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de juiste tekst. De accountant zal deze nog moeten afstemmen op de specifieke situatie. Aan de opdrachtbevestiging van de samenstellingsopdracht worden geen bijzondere eisen gesteld. Daarom is hiervoor geen basismodel opgenomen in dit protocol.

2.4 Bijzondere verslaggevingseisen

De Expertgroep CBM van het LOVT vindt het belangrijk dat de door de accountant gecontroleerde, beoordeelde of samengestelde jaarrekening voldoende informatie voor de kantonrechter bevat. Daarom moet de accountant bij de controle, het beoordelen of het samenstellen van de jaarrekening nagaan of deze voldoet aan een aantal minimale inhoudelijke eisen, naast de reeds geldende verslaggevingseisen. Deze eisen gelden alleen als artikel 2:10 BW van toepassing is of gebruik wordt gemaakt van de faciliteit voor micro-entiteiten van 2:395a BW. De bijzondere verslaggevingsvereisten die gelden voor de jaarrekeningen van mentoren zijn met een (*) aangegeven.

De gecontroleerde, beoordeelde of samengestelde jaarrekening bevat in ieder geval:

Balans:

- toelichting op de balans: een berekening van de solvabiliteit. Deze wordt gedefinieerd als het verhoudingsgetal tussen het eigen vermogen³ en het totale vermogen op de balans per 31 december 2024*.
- toelichting op de balans: een berekening van de liquiditeit. Deze wordt gedefinieerd als het verhoudingsgetal tussen het totaal van de vlottende activa gedeeld door het totaal van de kortlopende schulden op de balans per 31 december 2024*.
- toelichting op de balans: een uitsplitsing van het openstaande debiteurensaldo per 31 december 2024 in debiteuren met een ouderdom tot 3 maanden en debiteuren met een ouderdom van 3 maanden of meer*.
- toelichting op de balans: de accountant gaat na of er geen leningen en voorschotten zijn verstrekt aan cliënten zonder toestemming van de kantonrechter (conform onderdeel 8.c. blz. 18). Indien dit ten onrechte is geschied, dienen deze bedragen separaat te worden verantwoord in de jaarrekening en neemt de accountant dit op als bevinding.
- toelichting op de balans: vermelding welk deel van de liquide middelen wel en welk deel van de liquide middelen niet ter vrije beschikking staan van de onderneming*.

Resultaat:

- een uitsplitsing van de opbrengsten naar curatorschappen, beschermingsbewindvoeringen en mentorschappen. Als er overige baten aanwezig zijn dient deze post in de jaarrekening te worden uitgesplitst per inkomstenbron. Combinatievergoedingen voor beschermingsbewindvoering en mentorship worden in een aparte rubriek weergegeven*.

Overig:

- een kasstroomoverzicht volgens de directe of indirecte methode. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten*.
- vermelding in de toelichting van de jaarrekening indien een bedrijfsrekening wordt gebruikt om cliëntgelden te beheren (oneigenlijke derdenrekening).

³ Bij een eenmanszaak, v.o.f. of maatschap wordt hiervoor ook wel de term 'kapitaal' gebruikt.

3. Specifieke werkzaamheden over de kwaliteitseisen

3.1 Doelstelling en reikwijdte

De accountant voert de opdracht uit volgens Standaard 4400 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden', de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA) en het Accountantsprotocol Besluit kwaliteitseisen CBM 2024. Er is geen sprake van het uitvoeren van een assurance-opdracht, de accountant verstrekt geen zekerheid (assurance). De accountant rapporteert over de uitkomsten van de uitgevoerde werkzaamheden via een rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden. In dit rapport vermeldt de accountant welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en tot welke bevindingen dit heeft geleid. De accountant geeft geen conclusie of oordeel over de mate waarin de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor voldoet aan de in het BW en het Besluit gestelde kwaliteitseisen. De accountant rapporteert alleen de bevindingen over de in dit protocol vermelde specifieke werkzaamheden.

Het is aan de gebruikers van het rapport om daaruit zelf conclusies te trekken. Zij moeten bepalen of de opdrachtgever aan de gestelde eisen heeft voldaan. Gezien de specifieke voorwaarden in Standaard 4400 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden' is de verspreidingskring van het rapport beperkt tot de partijen met wie de werkzaamheden zijn afgesproken. Dit kunnen in theorie ook derden zijn, mits zij op enigerlei wijze betrokken zijn bij de opdracht, bijvoorbeeld door de normen daarvan vast te leggen in een protocol.

In de onderhavige situatie is de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor als opdrachtgever van de accountant aan te merken. Gebruikers van de rapportage zijn naast de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor de kantonrechter en het LKB. De Expertgroep CBM van het LOVT is betrokken geweest bij de totstandkoming van het onderhavige protocol. Daarom kan de accountant steunen op het feit dat kantonrechters en het LKB op de hoogte zijn van de doelstelling, de reikwijdte en de inherente beperkingen van het onderzoek, zodat de rapportage aan hen kan worden verstrekt. Hetzelfde geldt voor de brancheverenigingen, ook zij waren bij de totstandkoming van dit protocol betrokken.

Voor een model voor de opdrachtbevestiging van de accountant wordt verwezen naar het hiervoor beschikbare NBA basismodel opdrachtbevestiging Standaard 4400 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden'. Zie hiervoor de voorbeeldteksten op de website van de NBA. Wel blijft de accountant zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de juiste tekst. De accountant zal deze nog moeten afstemmen op de specifieke situatie.

De werkzaamheden hebben het karakter van een procesgericht onderzoek, op basis van een aantal deelwaarnemingen. Hierbij richt de accountant zich op de kantoororganisatie en op de dossiervorming binnen het kantoor. Dit wordt verder uitgewerkt in paragraaf 3.4 (deel 1 en deel 2).

3.2 Relevante wet- en regelgeving

Het onderzoek naar de kwaliteitseisen is gebaseerd op het Besluit. Het Besluit is gebaseerd op de relevante verantwoordingsvoorschriften van artikel 1:383, lid 7, 8 en 9 BW (curatoren), artikel 1:435, lid 7, 8 en 9 BW (beschermingsbewindvoerders) en artikel 1:452, lid 7 en 8 BW (mentoren). Het Besluit maakt onderscheid tussen enerzijds de te onderzoeken kwaliteitseisen en anderzijds de voorschriften voor het onderzoek en de rapportage door de accountant. De accountant gaat na of voldaan is aan artikel 3:15i BW (administratieplicht) en aan de eis uit het BW over het openen van een bankrekening voor elk dossier. Deze vereisten zijn vastgelegd in artikel 1:386 lid 3 BW (curator) en artikel 1:436 lid 4 BW (beschermingsbewindvoerder). Indien de accountant hieromtrent één of meerdere afwijkingen signaleert, neemt de accountant hiertoe bevindingen op in de rapportage.

Volgens artikel 11 lid 1 van het Besluit betreffen de overeengekomen specifieke werkzaamheden over de kwaliteitseisen:

- artikel 7 : dossiervoering
- artikel 8 : bedrijfsvoering
- artikel 9 : belangenverstrengeling
- artikel 10: overzicht bedrijfsinformatie.

Voor de overeengekomen specifieke werkzaamheden en de rapportage door de accountant zijn de volgende bepalingen uit artikel 11 van het Besluit relevant:

- *artikel 11 lid 2: steekproefomvang.* De overeengekomen specifieke werkzaamheden over de gestelde eisen van artikel 7 en 8 van het Besluit en de directe eis van het BW dienen plaats te vinden via een deelwaarneming van ten minste 10 dossiers (of: zoveel minder als er dossiers zijn). Bij meer dan 100 dossiers moet de deelwaarneming 10 procent van het totaal aantal dossiers betreffen, met een maximum van 100.
- *artikel 11 lid 3: bevindingen accountant.* De accountant rapporteert omtrent de verrichte overeengekomen specifieke werkzaamheden ten aanzien van de kwaliteitseisen.
- *artikel 11 lid 5: verslag accountant.* In het rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden wordt opgenomen het verslagjaar waarop het onderzoek betrekking heeft en de reikwijdte van de werkzaamheden onder vermelding van de in acht genomen vaktechnische standaarden en uitgevoerde deelwaarneming
- *artikel 11 lid 6: ondertekening verslag.* Het rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden van de accountant wordt ondertekend en gedagtekend door de betreffende accountant.
- *artikel 11 lid 9: uitzondering artikel 8.* Bij notarissen en gerechtsdeurwaarders die als curator of beschermingsbewindvoerder optreden hoeft de accountant geen overeengekomen specifieke werkzaamheden te verrichten over de in artikel 8 van het Besluit genoemde kwaliteitseisen.

Mentoren mogen volgens artikel 11 lid 8 ook een door de kantonrechter benoemde deskundige het onderzoek naar de kwaliteitseisen laten uitvoeren. Het onderzoek door deze deskundige valt buiten de reikwijdte van dit protocol. Dit sluit niet uit dat de deskundige het protocol als leidraad voor zijn eigen onderzoek kan gebruiken.

3.3 Invulling werkzaamheden

In paragraaf 3.4 van dit protocol zijn de specifieke werkzaamheden over de kwaliteitseisen nader uitgewerkt. Deze paragraaf gaat in op een aantal algemene aspecten van de werkzaamheden.

3.3.1 Algemene uitgangspunten

Van de accountant wordt verwacht dat de specifieke werkzaamheden worden uitgevoerd met inachtneming van de fundamentele beginselen van de VGBA en met een professioneel-kritische instelling. Dit betekent bijvoorbeeld dat de accountant:

- let op eventuele aanwijzingen van fraude of onwettig handelen tijdens het onderzoek, conform de terzake geldende regelgeving van de NBA. Zie hiervoor ook paragraaf 3.3.3.
- de selectie van de dossiers voor de deelwaarneming **zelf** bepaalt en **niet** de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor. Zie hiervoor ook paragraaf 3.3.2.
- indien van toepassing, deze selectie per afzonderlijke benoembare vennoot of maat uitvoert.
- de waarneming ter plaatse bij de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor uitvoert. Zie ook paragraaf 3.4.
- zich een algemene indruk vormt van het kantoor en het kennisniveau binnen het kantoor. Zie ook paragraaf 3.4.

De accountant houdt rekening met eventuele **aanwijzingen** van de rechtbank aan de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor, voor zover die bij de accountant bekend zijn en relevant voor de overeengekomen specifieke werkzaamheden. Hiertoe vraagt de accountant het oordeel over het laatste handhavingverzoek op.

Indien de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor zelf reeds beschikt over **een systeem van interne kwaliteitsbewaking**, kan de accountant de uitkomsten van dit systeem eventueel gebruiken bij de nadere invulling van de werkzaamheden. De accountant blijft echter zelf verantwoordelijk voor het uitvoeren van de deelwaarneming.

3.3.2 Steekproeven

Artikel 11 lid 2 van het Besluit geeft aanwijzingen voor de uit te voeren steekproef op de dossiers. Voor dit protocol wordt met een steekproef bedoeld het uitvoeren van een **deelwaarneming**, die **niet** als doel heeft om op grond hiervan een oordeel of conclusie te trekken over de totale te onderzoeken massa. Het gaat om een aantal deelwaarnemingen waarbij de accountant de feitelijke bevindingen op het gekozen moment noteert, zonder hierover een oordeel te vormen of er een conclusie aan te verbinden. De Nota van toelichting bij het Besluit geeft duidelijk aan dat **geen oordeel** van de accountant wordt gevraagd over de overeengekomen specifieke werkzaamheden over de kwaliteitseisen. Het is aan de kantonrechter als gebruiker van de rapportage van de accountant om te oordelen of de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor aan de kwaliteitseisen heeft voldaan. Dit betekent dat de accountant in het rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden zal aangeven wanneer en hoe de accountant invulling aan de deelwaarneming heeft gegeven.

Tijdstip specifieke werkzaamheden

Peildatum voor de te onderzoeken dossiers en de omvang van de deelwaarneming is 31 december 2024. Van de accountant wordt echter verwacht de specifieke werkzaamheden op een zo actueel mogelijk tijdstip uit te voeren. Concreet betekent dit, dat het onderzoek naar de kwaliteitseisen altijd **na** 31 december 2024 uitgevoerd moet worden en dat de accountant de actualiteit van de inhoud van de geselecteerde dossiers moet onderzoeken tot aan het moment van de deelwaarneming. Het tijdstip van het onderzoek is aan de accountant te bepalen, mede afhankelijk van de voorgeschreven inleverdatum van het LKB.

Invulling specifieke werkzaamheden

Hoewel de uitvoering van de deelwaarnemingen niet als doel heeft om een oordeel of conclusie te trekken over de totale te onderzoeken massa, wordt van de accountant verwacht dat op basis van professionele oordeelsvorming de deelwaarnemingen **zo representatief mogelijk** worden verdeeld in de tijd, naar mogelijk risicogebied en onder de aanwezige curatoren, beschermingsbewindvoerder en mentoren. In dit kader zijn bijvoorbeeld te noemen: dossiers van vermogende cliënten, dossiers waarbij sprake is van een Persoonsgebonden Budget (PGB) en dossiers die beëindigd of overgedragen zijn. Zoals reeds aangegeven in paragraaf 1.2 van dit protocol vallen budgetbeheerdossiers **niet** onder de steekproef.

De accountant dient de dossiers **zelf** te selecteren en mag deze selectie **niet** voorafgaand aan de uitvoering van de overeengekomen specifieke werkzaamheden afstemmen of communiceren met de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor.

Indien sprake is van een v.o.f. of maatschap, moet de accountant de deelwaarneming **per individuele** benoembare vennoot of maat uitvoeren. Ingeval sprake is van de benoeming van meer dan één

vennoot of maat in hetzelfde dossier, dient het aantal dossiers in beginsel nog steeds per vennoot of maat bepaald te worden. Hierbij gelden twee mogelijkheden:

- Indien **alle** dossiers van de v.o.f. of maatschap op naam van **alle** vennoten of maten staan, dan volstaat een deelwaarneming van 10 procent van **het totaal aantal** dossiers (met inachtneming van de bepalingen van artikel 11 lid 2 van het Besluit).
- Indien **een deel** van de dossiers op naam van een enkele vennoot of maat staan, dan dient de deelwaarneming per vennoot of maat minimaal 10 procent van de **eigen** dossiers te bevatten (met inachtneming van de bepalingen van artikel 11 lid 2 van het Besluit), zo nodig aangevuld met dossiers die op naam van meerdere vennoten of maten staan teneinde de minimale omvang van de deelwaarneming te behalen.

De accountant vermeldt in de rapportage hoe de deelwaarnemingen zijn bepaald en verdeeld, wanneer de selectie is gemaakt, wanneer deze selectie is gedeeld met de opdrachtgever en wanneer de overeengekomen specifieke werkzaamheden zijn uitgevoerd. De accountant vermeldt in de rapportage tevens het aantal deelwaarnemingen per vennoot of maat. Als sprake is van minder dan 10 dossiers gaat de accountant alle dossiers na en vermeldt de accountant dit in de rapportage.

Specifieke werkzaamheden bij starters

De kwaliteitseisen gelden ook voor een startende curator, beschermingsbewindvoerder of mentor. Omdat er nog geen lopende dossiers voorhanden zijn kan de accountant nog geen dossieronderzoek doen. De accountant zal daarom primair onderzoeken of **in opzet** is voldaan aan gestelde kwaliteitseisen. Dit zal de accountant in de rapportage vermelden.

Betekenis AVG

Zowel de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor als de accountant dienen zich te houden aan de bepalingen van de AVG. De accountant valt voor de specifieke werkzaamheden van de kwaliteitseisen als **verwerkingsverantwoordelijke** aan te merken. De accountant voert de werkzaamheden uit op grond van een wettelijke grondslag: dit protocol vormt de uitwerking van een op de wet gebaseerd besluit. In dit kader dient de accountant in het werk dossier geen persoonsgegevens uit onderzochte dossiers vast te leggen en dient de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor ervoor te zorgen dat de bijzondere persoonsgegevens⁴ van hun cliënten zijn afgeschermd. Ook dient de accountant in het rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden niet over individuele dossiers of personen te rapporteren.

Aanwijzingen voor fraude

De accountant let er tijdens het gehele onderzoek op of er aanwijzingen zijn van fraude of onwettig handelen, conform de terzake geldende regelgeving van de NBA.

3.3.3 Artikel 9 en 10

Voor de overeengekomen specifieke werkzaamheden over de kwaliteitseisen in artikel 9 en 10 van het Besluit geldt niet de mogelijkheid van een deelwaarneming. Voor artikel 10 ligt dit voor de hand, het betreft namelijk algemene bedrijfsinformatie over het aantal dossiers, het aantal medewerkers, eventuele overige activiteiten en het aantal klachten. Dit dient door de accountant integraal te worden nagegaan. Artikel 9 over belangenverstremgeling levert een probleem op: de accountant gaat na of dat de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor geen ander voordeel uit zijn positie

⁴ Een beschrijving van bijzondere persoonsgegevens valt te vinden op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens: <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/over-privacy/persoonsgegevens/wat-zijn-persoonsgegevens>.

geniet dan zijn reguliere beloning, direct of indirect. Onder indirecte voordelen vallen bijvoorbeeld ook voordelen genoten door de personen met wie hij zijn taak uitoefent (medewerkers en ingeleende of ingehuurde krachten). Om een uitspraak hierover te kunnen doen zou de accountant een goed onderbouwd onderzoek moeten uitvoeren naar de volledige administratie van de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor. Dan nog bestaat de mogelijkheid van het ontvangen van beloningen buiten de administratie om, al dan niet in natura. Het feit dat het Besluit ook toeziet op familieleden en verbonden partijen maakt het onderzoek nog moeilijker. Overeenkomstig de aard van Standaard 4400 *'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden'* kan de accountant op dit punt geen oordeel of conclusie geven. De accountant kan slechts bevindingen op basis van de overeengekomen specifieke werkzaamheden rapporteren.

Dit protocol geeft de volgende **limitatieve invulling** aan de reikwijdte van de overeengekomen specifieke werkzaamheden naar artikel 9 van het Besluit, hetgeen dienovereenkomstig is verwerkt in de te onderzoeken kwaliteitseisen van paragraaf 3.4. De accountant let tijdens het gehele onderzoek op aanwijzingen dat mogelijk artikel 9 van het Besluit wordt overtreden:

- de accountant gaat na of de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor op enigerlei wijze vastlegt welke nevenfuncties hijzelf vervult of de personen met wie hij zijn taak uitoefent. Bij degenen waarvan een nevenfunctie is geregistreerd gaat de accountant na of er ter zake een verklaring inzake belangenverstrengeling aanwezig is. Deze verklaring is vormvrij, maar dient te voldoen aan de eisen die zijn vastgelegd in artikel 9 van het Besluit. Indien de accountant hieromtrent een of meerdere afwijkingen signaleert, neemt de accountant hierover een bevinding op in het rapport.
- als de accountant bij de overeengekomen specifieke werkzaamheden naar de klachtenregistratie volgens artikel 10 van het Besluit signaleert dat er volgens de geregistreeerde klachten aanwijzingen zijn dat artikel 9 wordt overtreden, neemt de accountant hierover een bevinding op in het rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden.
- als de accountant bij de overeengekomen specifieke werkzaamheden naar de overige activiteiten volgens artikel 10 van het Besluit signaleert dat er aanwijzingen zijn dat door deze activiteiten artikel 9 wordt overtreden, dan neemt de accountant hierover een bevinding op in het rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden

Opgemerkt wordt dat de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor in het geval van bedrijfs- en/of beroepsmatige nevenactiviteiten moet verklaren dat voldaan wordt aan artikel 9 van het Besluit. Het LKB heeft hiervoor een format beschikbaar gesteld op haar website.

De accountant let er tijdens het gehele onderzoek op of er aanwijzingen zijn van fraude of onwettig handelen conform de terzake geldende regelgeving van de NBA. Hiervoor wordt ook verwezen naar paragraaf 2.3 en 3.3.1.

3.3.4 Rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden

In het Besluit wordt gesproken over een door de accountant uit te voeren onderzoek. Paragraaf 3.1 van dit protocol geeft aan dat de overeengekomen specifieke werkzaamheden worden uitgevoerd volgens Standaard 4400.

De accountant dient bij een Standaard 4400-opdracht enkel zijn bevindingen te rapporteren over de uitgevoerde overeengekomen specifieke werkzaamheden en wordt niet geacht een oordeel of conclusie te vormen. De inhoud van de opdracht is door de Expertgroep CBM en het LKB ingevuld in samenwerking met de brancheverenigingen.

De accountant rapporteert over de overeengekomen specifieke werkzaamheden volgens Standaard 4400 *'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden'*. In de bijlage van dit protocol zijn de modellen voor de accountantsproducten opgenomen, aangepast aan de meest recente NBA-voorbeeldteksten ten tijde van het opstellen van het protocol. Deze voorbeeldteksten zijn gebaseerd op de geldende Standaarden. Om de samenhang en herkenbaarheid van het accountantsproduct te bevorderen raadt de NBA het gebruik van de meest recente NBA-voorbeeldteksten aan. Wel blijft de accountant zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de juiste tekst. De accountant zal deze nog moeten afstemmen op de specifieke situatie.

Het rapport bestaat uit twee delen:

- een algemeen rapport. Het algemeen rapport meldt dat de accountant de overeengekomen specifieke werkzaamheden heeft uitgevoerd volgens het protocol. Voor de uitwerking verwijst de accountant naar de bijlage. Een model is opgenomen in bijlage 1 van dit protocol.
- een bijlage. In de bijlage is een beschrijving opgenomen van de overeengekomen specifieke werkzaamheden en een kolom voor de vastlegging van de feitelijke bevindingen. In de bijlage is steeds in hoofdlijnen aangegeven welke artikelen van het BW en het Besluit dit betreft. Een model is opgenomen in bijlage 2 van dit protocol.

Opgemerkt wordt dat de accountant in de bijlage **niet** mag volstaan met een simpel vinkje, 'ja', 'voldoet' of 'niet van toepassing'. De kantonrechter dient helder inzicht te krijgen in de feitelijk uitgevoerde werkzaamheden en bevindingen van de accountant.

Specifieke werkzaamheden bij een v.o.f. of maatschap

Hoewel de overeengekomen specifieke werkzaamheden naar de kwaliteitseisen per individuele benoembare vennoot of maat uitgevoerd moeten worden, is het bij een v.o.f. of maatschap toegestaan om deze werkzaamheden te combineren en hierover in één rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden verslag te doen, mits: (1) de deelwaarnemingen per benoembare vennoot of maat is uitgevoerd, tenzij alle dossiers op naam van alle vennoten of maten staan **en** (2) de uitkomsten daarvan duidelijk per individuele benoembare vennoot of maat in het rapport zijn uitgesplitst.

3.3.5 Geen adviesbrief

Volgens artikel 11 lid 5, onderdeel d van het Besluit moet de accountant in het rapport, voor zover van toepassing, de verbeteringen melden die nodig zijn om alsnog aan de kwaliteitseisen te voldoen. Het melden van verbeteringen impliceert dat de accountant zich een oordeel of conclusie moet vormen. Dit is echter niet in overeenstemming met een opdracht conform Standaard 4400. De accountant dient de overeengekomen specifieke werkzaamheden en de bevindingen hieruit feitelijk en objectief te beschrijven op grond waarvan de kantonrechter zich een oordeel of conclusie kan vormen over het al dan niet voldoen aan de betreffende kwaliteitseisen. In gezamenlijk overleg hebben de Expertgroep CBM, het LKB en de brancheverenigingen op advies van de NBA daarom besloten dat de adviesbrief is komen te vervallen met ingang van het jaar 2023.

3.4 Specifieke werkzaamheden accountant

Bij de uitvoering van het onderzoek volgt de accountant de volgende onderzoekspunten met inachtneming van Standaard 4400 *'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden'*. Bij de te onderzoeken kwaliteitseisen en verplichtingen is aangegeven welke specifieke eisen van het BW en het Besluit het betreft.

DEEL 1: EISEN AAN DE ORGANISATIE VAN HET KANTOOR

*De accountant richt de overeengekomen specifieke werkzaamheden bij dit onderdeel van het protocol op de kantoororganisatie, de klachtenregistratie en een aantal specifieke bedrijfsgegevens. De accountant zal in dit kader **altijd** de deelwaarneming ter plaatse uitvoeren. Daarnaast kan de accountant inlichtingen inwinnen bij de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor (dan wel diens medewerkers), of relevante bescheiden en registraties raadplegen. Overeenkomstig artikel 11 lid 2 van het Besluit verricht de accountant overeengekomen specifieke werkzaamheden over de bepalingen van artikel 7 en 8 van het Besluit in de vorm van een deelwaarneming.*

1. Gegevensreconstructie [artikel 8 lid 2 onder d]

De accountant gaat middels het verzoeken om inlichtingen na of:

- a. in het kantoor voorzieningen zijn getroffen om fysieke en digitale gegevens te reconstrueren. Bijvoorbeeld via een backup/recoveryvoorziening, een bedrijfsinboedelverzekering met reconstructieverzekering of afspraken met een Cloud-leverancier.
- b. bij de backup/recoveryvoorziening het maken van backups is geregeld (frequentie, bewaarlocatie en recoveryprocedure).
- c. Bij een Cloud-leverancier afspraken zijn gemaakt over eigendom van de data, broncode-beheer, discontinuïteit van de leverancier en de toegang tot de data ingeval niet aan de betalingsverplichtingen wordt voldaan. De accountant gaat dit na aan de hand van de ter zake vastgelegde documentatie, de polis met het betaalbewijs of de afspraken met de Cloud-leverancier (bijvoorbeeld een SLA-overeenkomst).

2. Afwezigheid en vervanging [artikel 8 lid 2 onder e]

De accountant gaat middels het verzoeken om inlichtingen na of het kantoor in een procedure heeft vastgelegd dat:

- a. tijdens afwezigheid van de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor vervanging is geregeld.
- b. ook in geval van kortdurende afwezigheid (zoals ziekte) vervanging is geregeld.

De accountant gaat middels het verzoeken om inlichtingen na of het kantoor:

- c. de vervanging heeft gedocumenteerd.
- d. de vervanging heeft gecommuniceerd aan de medewerkers, cliënten en betrokken instanties.
- e. een geldige overeenkomst ter vervanging heeft op het moment van uitvoering van de overeengekomen specifieke werkzaamheden.

3. Belangenverstremgeling [artikel 8 lid 2 onder f en artikel 9]

De accountant gaat middels het verzoeken om inlichtingen na of het kantoor in een procedure heeft vastgelegd:

- a. welke maatregelen in de organisatie zijn ingebouwd ten behoeve van het naleven van artikel 9 van het Besluit.
- b. of er personen zijn met een nevenfunctie (betaald/onbetaald) en welke nevenfunctie(s) zij vervullen. Bij degenen waarvan een nevenfunctie is geregistreerd gaat de accountant na of een verklaring inzake belangenverstremgeling aanwezig is en of de inkomsten daaruit volgens de jaarrekening overeenstemmen met de betreffende registraties.

De feitelijke naleving van artikel 9 gaat de accountant na overeenkomstig paragraaf 3.3.3 van dit protocol via de deelwaarnemingen op de dossiers en bij de overeengekomen specifieke werkzaamheden naar de klachtenregistratie en de overige activiteiten. De accountant let tijdens het

gehele onderzoek op aanwijzingen dat mogelijk artikel 9 van het Besluit wordt overtreden en of er aanwijzingen zijn van fraude of onwettig handelen, conform de terzake geldende regelgeving van de NBA.

4. Verzekeringen [artikel 8 lid 5]

Voor de verzekering voor beroepsaansprakelijkheid hanteert het LKB de volgende normen per curator, beschermingsbewindvoerder of mentor:

- a. dekking minimaal € 500.000 per aanspraak,
- b. verzekerd bedrag minimaal € 1.000.000 per jaar
- c. eigen risico maximaal € 500 per aanspraak,
- d. onherroepelijk aanbod bij beëindiging verzekering tot uitloop van 2 jaar.

Onder verzekerden wordt minimaal te verstaan: (a) de verzekeringnemer; (b) overige in de verzekering vermelde natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen; (c) de directeuren, vennoten, maten, bestuurders van genoemde verzekerden; (d) ondergeschikten van de hiervoor genoemde verzekerden.

Vennootschappen onder firma en maatschappen kunnen als onderneming verzekerd worden, mits het verzekerde bedrag per verzekeringsjaar minimaal het **benoembaar** aantal vennoten of maten X € 1.000.000 is. Dit geldt ook voor andere constructies waarbij één verzekerde voor andere rechtspersonen of – vormen een verzekering afsluit.

Bij oversluiten van een verzekering naar een andere verzekeringsmaatschappij dient inloop in de nieuwe verzekering meeverzekerd te zijn.

In geval van een startende bewindvoerder, curator en/of mentor die de toelatingsprocedure doorloopt is het overleggen van een offerte NIET voldoende. De verzekering moet daadwerkelijk zijn afgesloten.

De accountant gaat middels het verzoeken om inlichtingen na of het kantoor in een procedure heeft vastgelegd dat:

- e. een verzekering aanwezig is voor beroepsaansprakelijkheid en kas/waarde (indien van toepassing).
- f. de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor is verzekerd in de hoedanigheid waarin die benoembaar is.
- g. de hierboven genoemde voorwaarden in de polis zijn vermeld en bij welke verzekeringsmaatschappij de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor is verzekerd. De accountant gaat hiervoor de polissen en de betaalbewijzen na. In het geval van een toelatingsverzoek (bij een starter) vermeldt de accountant de ingangsdatum van de verzekering.
- h. indien geen verzekering is afgesloten, de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor op andere wijze voldoet aan de vereisten van artikel 8 lid 5 van het Besluit. Dit kan bijvoorbeeld de vorm hebben van een bankgarantie.

5. Werkprocessen [artikel 8 lid 1 onder a-e en lid 3]

De accountant gaat middels het verzoeken om inlichtingen na of het kantoor in een procedure heeft vastgelegd of er een beschrijving aanwezig is van de volgende processen:

- a. aanmelding en intake.
- b. uitvoering van de curatele/beschermingsbewindvoering/mentorschap waaronder communicatie met de cliënt.

- c. de beëindiging van de curatele/beschermingsbewindvoering/mentorschap, waaronder begrepen de overdracht aan de opvolger, en de beëindiging van de curatele/beschermingsbewindvoering/mentorschap.
- d. financiële en administratieve organisatie van het kantoor.
- e. ondersteuning (in het voorkomende geval).

Hierbij moet voor elk deel van het proces helder zijn welke functionaris ervoor verantwoordelijk is:

- f. Per functie dienen de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden te zijn vastgelegd. Duidelijk moet zijn welke taken zijn gedelegeerd en hoe de verantwoordelijkheden ter zake zijn geregeld.
- g. Onderscheid moet zijn gemaakt naar functies op het werkgebied van de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor (medewerkers die dossier-gerelateerde werkzaamheden uitvoeren, inhoudelijk klantcontact hebben en/of de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor naar buiten toe vertegenwoordigen) en ondersteunende functies (medewerkers zonder deze bevoegdheden).

De accountant gaat middels het verzoeken om inlichtingen na of het kantoor in een procedure heeft vastgelegd dat:

- h. er een procedure is opgesteld voor de aanpassing van bovengenoemde beschrijvingen
- i. de communicatie daarover aan de medewerkers is vastgelegd.

6. Financiële en administratieve organisatie [artikel 3:15i BW en artikel 8 lid 4]

De accountant gaat na of:

- a. de administratie van het kantoor voldoet aan de in Nederland gebruikelijke boekhoudkundige regels. Deze eis houdt concreet in dat er een systeem van administratieve organisatie en interne controles bestaat ter zake van de vastlegging en uitvoering van opdrachten alsmede ter zake van de vastlegging en verantwoording van financiële rechten en verplichtingen.
- b. indien de financiële administratie en cliëntadministratie (gedeeltelijk) is geautomatiseerd, aandacht is besteed aan de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Deze eis houdt concreet in dat dit in een procedure is vastgelegd.
- c. de functies van het geven van opdracht tot betaling zijn gescheiden van de functie van uitbetaling en boekhouding, tenzij de curator of beschermingsbewindvoerder geen medewerkers heeft die (na goedkeuring van het LKB) dossier-gerelateerde werkzaamheden verrichten. Deze eis houdt concreet in dat dit in de organisatie is vastgelegd.

Ook als de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor als eenmanskantoor opereert moet de accountant nagaan hoe deze voldoet aan de hierboven genoemde eisen van werkprocessen en financiële en administratieve organisatie. Een kleine organisatie ontslaat de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor niet van de verplichting om een en ander vast te leggen en te beschrijven.

7. Klachtenregistratie [artikel 10 lid 1 onder d-f en lid 2]

De accountant gaat middels het verzoeken om inlichtingen na of het kantoor in een procedure heeft vastgelegd dat een klachtenregistratie aanwezig is en daarin is vastgelegd:

- a. het aantal klachten dat gedurende het jaar is ingediend.
- b. het aantal klachten dat gedurende het jaar binnen 6 weken is afgehandeld.
- c. het aantal klachten dat gedurende het jaar gegrond is verklaard.

De curator, beschermingsbewindvoerder of mentor dient gebruik te maken van een eigen klachtenregeling en kan niet volstaan met de verwijzing naar de klachtenregeling van een derde partij, zoals een branchevereniging.

8. Scheiding cliënt- en organisatiegelden [artikel 1:386 lid 3 en 1:436 lid 4 BW]

De accountant gaat middels het verzoeken om inlichtingen na of het kantoor in een procedure heeft vastgelegd of er scheiding bestaat tussen cliënt- en organisatiegelden door het uitvoeren van een deelwaarneming op de dossiers:

- a. tenzij de kantonrechter anders heeft bepaald, moet de curator of beschermingsbewindvoerder per dossier een aparte beheerrekening geopend hebben.
- b. de betalingen die de curator of beschermingsbewindvoerder bij de vervulling van de taak verricht of ontvangt voor de cliënt moet de curator of beschermingsbewindvoerder via deze rekening laten lopen. Dit houdt in dat de beheerrekeningen op naam van de cliënt moeten staan en dat het financieel verkeer van de cliënt altijd via die rekening moet lopen.
- c. de curator of beschermingsbewindvoerder geen voorschotten verstrekt zonder toestemming van de kantonrechter. Bij verstrekte voorschotten dient geregistreerd te worden wat de aard van het voorschot is en wat cliënt hiervan nog verschuldigd is.

DEEL 2: EISEN AAN DE DOSSIERVORMING

De accountant verricht de overeengekomen specifieke werkzaamheden bij dit onderdeel van het protocol op de cliëntendossiers van de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor. Overeenkomstig artikel 11 lid 2 van het Besluit voert de accountant de overeengekomen specifieke werkzaamheden uit via een deelwaarneming op de dossiers.

9. Dossiervorming [artikel 7 lid 1 en lid 2 en artikel 8 lid 2 onder a-c]

De accountant verricht in het kader van de dossiervorming de volgende overeengekomen specifieke werkzaamheden:

A. Dossiervorming in het algemeen

De accountant gaat middels een inspectie van dossiers na of in de geselecteerde dossiers door de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor wordt zorggedragen voor het vormen, wekelijks bijhouden en sluiten van een dossier van iedere cliënt (artikel 7 lid 1). Voor curatoren en mentoren geldt de verplichting om ten minste eenmaal per 2 maanden contact te hebben met de cliënt en dient dit zichtbaar te zijn in het dossier (artikel 5 lid 3). Het is echter mogelijk dat er weken achter elkaar niets gebeurt, dan is het niet verplicht om wekelijks in het dossier op te nemen dat er geen contact is geweest. Het gaat er juist om, dat genoteerd wordt wanneer er wel contact is geweest.

B. Inhoud van het dossier

De dossiers moeten **een vaste en overzichtelijke indeling** hebben. Het dossier moet bevatten alle voor de uitoefening van het curatorschap, de beschermingsbewindvoering of het mentorschap van belang zijnde documentatie en correspondentie met en over de cliënt, waaronder in ieder geval:

- de voor de curator of beschermingsbewindvoerder beschikbare documenten die de vermogenstoestand van de cliënt betreffen.
- de voor de curator of de mentor beschikbare documenten die de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de cliënt betreffen.
- de vastlegging van de contacten die de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor met de cliënt heeft, dan wel een aantekening over het uitblijven van contact op grond van artikel 5 lid 4 (cliënt wenst niet ten minste tweemaandelijks contact of is daartoe niet in staat) of artikel 5 lid 6 (cliënt maakt bezwaar tegen een maandelijks overzicht van de mutaties van zijn bankrekening of is niet in staat dit overzicht te begrijpen).
- De vaststelling van de eindrekening en verantwoording in geval van beëindiging van een curatele en/of beschermingsbewind dan wel het eindverslag bij mentorschap. Het eindverslag moet aanwezig zijn als de rechtbank daar naar vraagt of als de mentor dit uit eigen beweging opstelt.

C. Getroffen waarborgen

Daarnaast gaat de accountant middels een verzoek om inlichtingen na of de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor **waarborgen** getroffen heeft voor de volgende zaken (waarbij het eerste en laatste punt niet voor mentoren geldt):

- de boedelbeschrijving.
- de vastlegging en uitvoering van de gemaakte afspraken en opdrachten voor de cliënt.
- de rechten en verplichtingen van vermogensrechtelijke aard van de cliënt.

D. Aanwezigheid dossierstukken

Bovengenoemde punten betekenen concreet dat de accountant bij de geselecteerde dossiers let op **de aanwezigheid van een aantal stukken en eventuele aanvullingen of correcties daarop**.

Opgemerkt wordt dat afhankelijk van de soort cliënt niet alle stukken aanwezig zullen zijn.

Zo zal het dossier van een mentor geen financiële gegevens bevatten.

In het dossier van een mentor dienen uitsluitend de stukken aanwezig te zijn die voorzien zijn van een (*). Indien een of meer stukken ontbreken, dan neemt de accountant hiertoe een bevinding op in het rapport. Opgemerkt wordt dat digitale versies van de hieronder genoemde documenten ook afdoende zijn. In alfabetische volgorde:

- Aanvraag bijzondere bijstand, toeslagen (zorg/huur) of kwijtschelding bij lage inkomens.
- Bankrekeningnummer(s) van de cliënt.
- Belastingaangiften (als niet aanwezig: de reden waarom).
- Beschikking rechtbank*.
- Betaling van vaste lasten en leefgeld.
- Boedelbeschrijving en beschrijving vermogensbestanddelen.
- Correspondentie en vastlegging contactmomenten met cliënt, waaronder klachten*.
- Correspondentie met derden, waaronder schuldeisers*.
- Documenten⁵⁶ die de zorgbehoefte, de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de betrokkene betreffen (zoals correspondentie met zorgverzekeraars en zorginstellingen en het zorgplan)*.
- Eindafrekening en –verantwoording dan wel eindverslag⁷ goedgekeurd door cliënt of kantonrechter (indien van toepassing)*
- Extra uitgaven en aflossingen van schulden.
- Geactualiseerde inkomensgegevens.
- Geactualiseerde berekening beslagvrije voet (**alleen** bij beslaglegging).
- Geactualiseerd budgetplan.
- Gehanteerde tarieven*.
- Jaarlijks terugkerende rekening en verantwoording (RV) met goedkeuring door kantonrechter of ondertekening door rechthebbende (indien van toepassing). Wanneer de curator of bewindvoerder is aangesloten op het digitale systeem Toezicht, dient vastgesteld te worden of de door rechthebbende ondertekende fysieke rekening en verantwoording zich in het dossier bevindt⁸.
- Kopie van een geldig legitimatiebewijs (voor een dossier van een mentor geldt dat een vastlegging van de toetsing van het legitimatiebewijs bij instelling van het mentorschap voldoende is. Het is aan de mentor te beoordelen of een kopie van een geldig legitimatiebewijs in specifieke gevallen noodzakelijk is)*.
- Melding handelsregister bij een onderneming.
- Melding kadaster bij registergoederen.
- Plan van aanpak getekend door de cliënt (als niet ondertekend/aanwezig: de reden waarom)*. Een plan van aanpak dient in alle (ook oude en overgenomen) dossiers aanwezig te zijn.
- Planafspraken en eventuele aanvullingen op het plan van aanpak*.
- Rapportageformulier mentor aan rechtbank*.

⁵ Zie de toelichting bij artikel 7 van het Besluit in de Nota van Toelichting (Staatsblad 2014, nummer 46)

⁶ Als de accountant constateert dat is vastgelegd dat de mentor (indien mogelijk) toegang heeft tot het zorgdossier, volstaat dat.

⁷ Het eindverslag moet aanwezig zijn als de rechtbank daar naar vraagt of als de mentor dit uit eigen beweging opstelt

⁸ In het geval er geen goedkeuringsbrief aanwezig is omdat er gebruik gemaakt wordt van Excel lijsten door rechtbanken: in de Excel lijsten is opgenomen in welke zaken (van één bewindvoerder) de RV is goedgekeurd en in welke zaken nog nadere info wordt opgevraagd. Bij sommige rechtbanken komt hierdoor de goedkeuringsbrief RV in iedere individuele zaak te vervallen. Hierbij is het van belang dat de uitvoerders het betreffende emailbericht met de bijlage (Excel lijst) bewaren zodat de accountant deze, indien nodig, kan inzien.

- Reden wanneer inkomensvoorzieningen niet (kunnen) worden benut.
- Schuldhulpregelingen en correspondentie hierover.
- Vastlegging intakegesprek (vormvrij)*.
- Vijfjaarlijkse evaluatie*
- Wensen van de cliënt en gemaakte afspraken over contactmomenten*.
- Zorgverzekering, aansprakelijkheidsverzekering en andere gezien de omstandigheden (beschikbare financiële ruimte en noodzaak) verzekeringen.

Uitwerking werkzaamheden accountant

Indien de accountant in het kader van de overeengekomen specifieke werkzaamheden waarneemt dat één of meer stukken ontbreken, dan maakt de accountant daarvan melding in het rapport van overeengekomen specifieke werkzaamheden. De accountant gaat uitsluitend na of de bovengenoemde stukken in het dossier **aanwezig** zijn. Wanneer uitzonderingen zijn gevonden, neemt de accountant hiertoe een bevinding op, onder vermelding van de reden die de curator, beschermingsbewindvoerder of mentor daarvoor opgeeft.⁹ Van de accountant wordt dus **niet** verwacht een inhoudelijke inspectie uit te voeren, bijvoorbeeld door na te gaan of het terecht is dat er geen bijzondere bijstand, zorgtoeslag, huurtoeslag of kwijtschelding is aangevraagd. Dit laatste zou ook strijdigheid met de bepalingen van de AVG opleveren indien hierbij sprake is van bijzondere persoonsgegevens.

⁹ De accountant gaat na of de benodigde stukken in het dossier aanwezig zijn, onderdeel daarvan is dat de accountant nagaat of de inhoud van het (digitale) document overeenstemt met de omschrijving van het document dat aanwezig moet zijn.